بیانات در دیدار کارگزاران و دست‌اندرکاران حج - 4 /آبان/ 1388

بسم‌الله‌الرّحمن‌الرّحیم
خداوند متعال را از اعماق وجود شاکر و سپاسگزاریم که توفیق داد، فرصت داد، مهلت داد تا یکبار دیگر و یك سال دیگر مراسم حج را و عزیمت حجاج را به سمت آن مرکز محبوب دلهای مسلمانان در طول تاریخ شاهد باشیم.
نگاه به حج باید نگاه به یك نعمت و فرصت بزرگ الهی باشد. همه‌ی عبادات اینجور است ؛ نماز هم یك فرصت است، یك نعمت است. اگر نماز بر ما واجب نمیشد، بیم آن بود که در دریای غفلت محض غرق بشویم. این نعمت بزرگ که هر روزی چند نوبت ما کشانده میشویم به سمت ملاقات با پروردگار، مکالمه‌ی با پروردگار، خشوع و تضرع در مقابل پروردگار، این نعمت بسیار بزرگی است، این فرصت عظیمی است ؛ حج هم همین جور است. امتیاز حج بر سایر واجبات و فرائض اسلامی، جهانی بودن آن است، بین المللی بودن آن است. این تضرعی که هر مسلمانی در دل خود به آن نیاز دارد که در مقابل پروردگار خضوع کند، خشوع کند، تضرع کند، این در حج یك جلوه‌ی عمومی و بین‌المللی پیدا میکند. همه‌ی مسلمانان با هم، با اختلاف لغاتشان، با اختلاف نژادهایشان، با اختلاف عاداتشان، آدابشان، آنجا که میرسند، همه خاشعند، همه متضرعند. این خیلی پدیده‌ی عجیبی است که ما به آن عادت کرده‌ایم و اهمیت و عظمت آن را درست متوجه نمیشویم. همه‌ی مسلمانان جمع بشوند، متوجه به یك مرکز، به یك نقطه، خاشع در مقابل این نقطه ؛ با این چشم به حج نگاه کنیم ؛ به عنوان یك فرصت.
اگر به چشم فرصت نگاه کردیم، آن وقت دید ما باز خواهد شد، وظائف خودمان را بیشتر توجه خواهیم کرد. شما این فرصت را پیدا میکنید که در خانه‌ی خدا در کنار بقیه‌ی مسلمانان اظهار عبودیت کنید. این اولین نقطه‌ی این فرصت است. اگر این به چشم فرصت نگاه شود، آن وقت لازمه‌اش این است که انسان این را به هیچ قیمتی از دست ندهد. حیف است که انسان در مکه‌ی مکرمه یا مدینه‌ی منوره، در مجاورت مرقد پیامبر اعظم (صلّی اللّه علیه و اله و سلّم) و مراقد ائمه‌ی هدی (سلام اللّه علیهم اجمعین) و مرقد بزرگان صحابه و شهدای احد و بقیه‌ی بزرگانی که در تاریخ مثل خورشید میدرخشند، باشد و به جای توجه و تذکر، به فکر دنیا باشد ؛ آن هم دنیای حقیر، دنیای شخصی ؛ این بازارگردی‌ها و سر زدن به این گوشه و آن گوشه برای کارهای کم‌ارزشی که در طول زندگی متأسفانه ما به آنها مشغولیم ؛ در آن قطعه‌ی زمانی اکسیری که هر دقیقه‌اش، هر ساعتش آنقدر ارزش دارد و آنقدر فرصت است - هر مثقالی از این مایع اینقدر عظمت دارد - این را ما صرف کنیم برای همین کارهای روزمره‌ی کم‌ارزشی که تو بازارهای شهر خودمان و در هر نقطه‌ای هم آن را انجام میدهیم ؛ یا بقیه‌ی سرگرمی‌های بیجا. این اولین نقطه است. در مکه و مدینه به فکر توشه گرفتن باشیم، به فکر افزودن بر سرمایه‌ی ایمان خود، معنویت خود، تذکر خود، خشوع خود در مقابل پروردگار باشیم. این اولین قدم است.
یك جلوه‌ی دیگر از اغتنام این فرصت بزرگ، فرصت تماس با بدنه‌ی دنیای اسلام است. دنیا مردمند، نه سیاستمداران، نه فرماندهان زورگو، نه مستکبرین و متکبرین عالم. گاهی میشنوید ؛ همین متکبرین محصول ذهن فاسد خودشان را نسبت میدهند به جامعه‌ی جهانی: جامعه‌ی جهانی اینجور میخواهد! جامعه‌ی جهانی یعنی میلیاردها توده‌ی مردم. جامعه‌ی اسلامی هم همین است. امت اسلامی یعنی این بدنه. امت اسلامی زید و عمروی نیستند که به هر وسیله‌ای بر بخشی از این بدنه‌ی عظیم تسلط پیدا کردند و حکمرانی میکنند. امت، این بدنه‌ی مردم است. برکات و خیرات در این بدنه‌ی عظیم است و اراده‌ی آنهاست که میتواند کوه‌ها را جابه‌جا کند ؛ حرکت آنهاست که میتواند ارزشهای اسلامی را جهانگیر و همه‌گیر بکند. این در اختیار شماست. در حج هر سالی، انسان حاج با انبوه عظیمی از این بدنه‌ی باعظمت امت اسلامی و دنیای اسلام مواجه میشود. این را باید مغتنم شمرد. این فرصت است و باید مغتنم شمرد.
چه جور اغتنام فرصت بکنیم؟ خوب، طرق مختلفی دارد. یکی از آسانترین طرق که همه میتوانند او را انجام بدهند، این است که ایرانی مسلمان که زیر لوای جمهوری اسلامی و حاکمیت اسلام دارد زندگی میکند، با رفتار خود، با

حرکات خود، با منش خود، اسلام جمهوری اسلامی را معرفی کند ؛ خود را معرفی کند ؛ تأثیر تربیت اسلامی بر خود را نشان بدهد. این یکی از آسانترین راه‌هاست.

حاجی‌ای که در مسجدالحرام یا مسجدالنبی، یا در بقیع، یا در زیارت شهدای احد و امثال اینها - در منا، در عرفات - رفتارش رفتار انسان مؤدب به آداب اسلامی است ؛ رفتار انسانی است که مربای به تربیت قرآنی است ؛ اهل خشوع است، اهل تواضع است، اهل محبت است، اهل اهانت به این و آن نیست، اهل جمع است، نه اهل تفرقه. اینقدر ما در روایات در ثواب شرکت در نماز جماعت اهل سنت در زمان ائمه (علیهم السّلام) داریم که روایت دارد که در مسجدالحرام پشت سر اینها نماز بخوانید، مثل اینکه پشت سر پیغمبر نماز خوانده‌اید. این معنایش چیست؟ معلوم است که امام صادق نماز آن امام جماعت را با نماز پیامبر مقایسه نمیکند. مقایسه با نماز یك پیرو خودش هم نمیکند، اما میگوید پشت سر او نماز بخوانید. این یعنی چه؟ این نمایش وحدت است. عملاً وحدت را نشان بدهید. روی همین فکر بود که امام بزرگوار ما (که رضوان خدا بر او باد) - آن مرد بیدار، آگاه - به همه‌ی ماها، همه‌ی حاجی‌های ایرانی، توصیه کرد که در نماز جماعتها در مسجدالحرام، در مسجدالنبی شرکت کنید ؛ در این اجتماعات حضور داشته باشید، که یکی از مصادیقش این است. اینجور نباشد که وقت نماز جماعت که همه مشغول نمازند، چشم کسی بیفتد به یك زائر ایرانی که مشغول حمل بار - حمل وزر - به سمت مسافرخانه‌ی خود هست. اینها چیزهائی است که مضر است. رفتار مؤدب به آداب اسلامی، یکی از بالاترین چیزهاست. شما زبان هم بلد نباشید، تماس هم نگیرید، همین قدر که معلوم است که شما زائر ایرانی هستید و این رفتار را دارید ؛ مؤدبید، محترمید، نظیفید، اهل دعائید، اهل ذکرید - این دعای کمیلی که بحمداللّه سالهاست باب شده است - بزرگترین تبلیغ همین‌هاست. این از بسیاری از تبلیغها مهمتر است. این جمعیتِ عظیم مؤمن می‌نشینند پیش خدای متعال تضرع میکنند، استغفار میکنند، اشك میریزند ؛ این میشود تبلیغ.

حضور در مراسم برائت تبلیغ بزرگی است. نفس این حضور، تبلیغ است. این نشان دهنده‌ی این است که حج را با همه‌ی ابعادش، به صورت یك بسته‌ی کامل، شما قبول کردید.

در حج توحید است. توحید خودش دو جزء است: یکی اللّه است، یکی لا اله غیر اللّه است ؛ یکی اثبات است، یکی نفی است. مظهر توحید، حج است ؛ اثبات ولایت اللّه و نفی ولایت غیر اللّه. این همان برائت است.

یك نکته‌ی دیگر در باب مسئله‌ی حج این است که به اقتضای نیازهای زمانه و امت اسلامی، مجموعه‌ی کاروان بزرگ حج ایرانی - که بحمداللّه مایه‌ی افتخار جمهوری اسلامی است - کارهائی را که پاسخ به این نیازهاست، انجام بدهد. هر سال ببینیم نیاز چیست. احساس میکند انسان که در این دوران، در همین چند سال و از جمله امسال، لااقل یکی از نیازهای مهم، همین نیاز اتحاد اسلامی است ؛ وحدت بین فرقه‌های اسلامی است. ببینید دشمنان اسلام چه میکنند ؛ دشمنان امت اسلامی برای شقه شقه کردن و شکاف ایجاد کردن چه میکنند، چه قدر خرج میکنند برای اینکه اینها را در مقابل هم قرار بدهند. یکی از اهداف مسلم این حوادث خونینی که نمونه‌اش را شما دیروز در عراق شنیدید و نمونه‌های فراوان آن، در پاکستان و در نقاط دیگر اتفاق می‌افتد، این است که جمع مسلمانی به صورت ترور کور نابود میشوند، از بین میروند، یا مجروح و مقطوع العضو میشوند. بخش مهمی از این کار، مربوط به همین ایجاد اختلاف بین شیعه و سنی است.

در کشور عراق، قرنهای متمادی هم شیعیان بودند، هم سنی‌ها و اینها با همدیگر زندگی کرده‌اند. همان کتابها، همان عقاید که امروز هست، آن روز هم بود، غلیظتر هم شاید بود. این حوادثِ اینجوری در طول چندین قرن سابقه نداشت ؛ این جور علیه یکدیگر اقدام کنند، این جور به جان یکدیگر بیفتند. اینها کِی‌اند؟ یا این حوادث خونینی که در بعضی از نقاط کشور ما گاهی در طول زمان و این اواخر اتفاق افتاد، یا این کارها در پاکستان اتفاق میفتد ؛ شیعه علیه سنی، سنی علیه شیعه. اینها شیعه و سنی نیستند. آن کسانی که این اقدامها را میکنند، یا مستقیماً یا غیر مستقیم عوامل بیگانه‌اند ؛ عوامل بیگانه‌اند ؛ دستهای بیگانه است. اینی که برای حاجی شیعی، حاجیِ ایرانی در کنار بقیع، در مسجدالحرام، در مسجدالنبی، یك عده آدمهائی که معلوم نیست مال کجایند، از کجایند، ظاهر میشوند و به مقدسات اهانت میکنند و بعضاً حتّی به نوامیس اینها تعرض و جسارت میکنند، اینها کی‌اند؟ این را باید همه بیدار باشند،

همه باید هوشیار باشند. دولتها وظیفه دارند ؛ دولت سعودی وظیفه دارد ؛ نگذارد که زائر خانه‌ی خدا، حاج بیت‌اللّه‌الحرام، زائر مرقد مقدس پیامبر و ائمه (علیهم‌السّلام) مورد تعرض قرار بگیرد ؛ یك نفر بیاید حرکتی یا علیه زائر یا علیه روحانی شیعی یا علیه چه و چه انجام بدهد و آن مأمور سعودی هم بایستد تماشا کند یا احیاناً به نفع او وارد ماجرا بشود. اینها درست نیست ؛ اینها درست ضد وحدت است ؛ این همان چیزی است که آمریکا میخواهد ؛ این همان چیزی است که سرویسهای جاسوسی بیگانه میخواهند. نمیتواند مجموعه‌ی حجاج بیت‌اللّه‌الحرام از حوادث دنیای اسلام غافل بماند.

امروز کشور عراق، کشور افغانستان، کشور مظلوم فلسطین، بخشی از کشور پاکستان زیر فشار سربازان خارجی، زیر فشار اقدامات مستکبرانه قرار دارد. مگر میتواند دنیای اسلام اینها را نبیند؟ اینها چیزهائی است که در حج باید به اینها توجه کرد. حج باید مظهر بروز اراده و عزم راسخ امت اسلامی علیه این کارهائی باشد که به وحدت امت آسیب میزند، یا به پیشرفت امت آسیب میزند، یا به پرچم برافراشته‌ی اسلام در میان امت که امروز بحمداللّه جمهوری اسلامی این پرچم را در دستان قوی خود دارد، میخواهد ضربه‌ای وارد کند. باید در مقابل اینها حساس بود. اینها وظائف است ؛ اینها چیزهائی است که برنامه‌ریزی‌های ما در اداره‌ی کاروانها، در تبلیغ و در اموری از این قبیل، بایستی ناظر به این چیزها باشد. ما برنامه ریزی فرهنگی‌مان، برنامه ریزی سیاسی‌مان، برنامه‌ریزی مدیریت کاروانهایمان، گزینش‌هایمان و مجموعه‌های حجاجمان همه باید تابع این نیازها باشند و این نیازها حاکم باشد.

البته من از همه‌ی دست‌اندرکاران محترم حج و کسانی که این سالها زحمت کشیدند و این کار بزرگ و این وظیفه‌ی بزرگ را انجام دادند، تشکر میکنم ؛ از جناب آقای ری‌شهری، از جناب آقای خاکسار و از بقیه‌ی مسئولین دولتی و وزرای محترم ارشاد که در این سالها کمك کردند و بقیه‌ی بخشها ؛ از رؤسای کاروانها، از روحانیون محترم، از همه‌ی شما صمیمانه تشکر میکنیم.

کار بزرگ است، هدف بسیار عظیم است، وظیفه هم بسیار سنگین است. امیدواریم که خداوند متعال همه‌ی شما را موفق بدارد و دعای حضرت بقیةاللّه‌الاعظم (ارواحنا فداه) شامل حال همه‌ی شما باشد.

والسّلام علیکم و رحمةاللّه و برکاته